

**«Ἡ μαρτυρία τοῦ Μαρτυρίου
τῆς Ἁγίας Βαρβάρας
στὸν σύγχρονο κόσμο»**

**Ὁμιλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Τρίκκης, Γαρδικίου καὶ Πύλης
κ.κ. Χρυσοστόμου**

Προσφωνήσεις – χαιρετισμοί – εὐχαριστίες

Στὸν σύγχρονο κόσμο, ὅπου ὁ ὀρθολογισμὸς καὶ ἡ ὑπερβολικὴ ἐμπιστοσύνη στὴν λογικὴ, ὡς μοναδικοῦ μέσου ἐξήγησης τῶν γεγονότων τῆς ζωῆς καὶ τῶν πληροφοριῶν ἐν γένει, οἱ βίοι τῶν Μαρτύρων ἀποτελοῦν σενάρια μυθιστορημάτων καὶ παραβλέπονται ὡς ἀποκυήματα θρησκώληπτης φαντασιοπληξίας. Ὁ ἄπιστος κόσμος δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγήσει καμία πτυχή τῆς ζωῆς τῶν Μαρτύρων, οὔτε τὸν πόθο τοῦ μαρτυρίου, οὔτε τὴν ἀπάρνηση καὶ τὸν χωρισμὸ ἀπὸ πλούτη καὶ ἀξιώματα, οὔτε τὴν καρτερικὴ ὑπομονὴ τῶν βασάνων καὶ ἀσυγκρίτως περισσότερο τὴν ἐπιπόθηση τοῦ θανάτου ὡς μέσου μεταβάσεως στὴν ὄντως ζωὴ, οὔτε καὶ τὰ ἀμέτρητα θαύματα. Γιὰ τὸν κοσμικὰ σκεπτόμενο ἄνθρωπο ὁ Μάρτυρας στὴν καλύτερη περίπτωση εἶναι αὐτοκαταστροφικὸς σχιζοφρενὴς θρησκώληπτος, ἡ δὲ ζωὴ του ἀποκύημα αὐτῆς τῆς ψυχοπαθολογικῆς νόσου.

Τί σημαίνει ὅμως μάρτυρας; Γιατί ἡ Ἐκκλησία ἐπιλέγει αὐτὴ τὴ λέξη γιὰ νὰ προσδιορίσει τοὺς Ἁγίους ἐκείνους ποὺ ἔχυσαν τὰ τίμια αἵματά τους γιὰ τὴν Ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου; Μάρτυρας καλεῖται γενικότερα ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος εἴτε ἄκουσε εἴτε εἶδε ἓνα γεγονὸς καὶ ὡς αὐτόπτης ἢ αὐτήκοος παρέχει ἐξηγήσεις γιὰ τὶς λεπτομέρειες τοῦ γεγονότος. Σὲ ἄλλη περίπτωση μάρτυρας εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος προσφέρει μιὰ μαρτυρία γιὰ ἓνα ἱστορικὸ θέμα τὸ ὁποῖο αὐτὸς ἔζησε ἢ γιὰ τὴν ἐπίλυση μιᾶς νομικῆς ὑπόθεσης γιὰ τὴν ὁποία ἔχει γνώση ὡς παριστάμενος στὸ ὑπὸ ἐκδίκαση γεγονὸς. Γενικότερα στὸ πεδίο τῆς νομικῆς καὶ τῆς ἀπόδοσης δικαιοσύνης ὁ μάρτυρας κατέχει

ἐξέχουσα θέση τόσο στήν πολιτική όσο καί στήν ποινική δικονομία. Ὅπως βλέπετε μάρτυρας εἶναι αὐτός πού δίνει ἀναφορὰ γιά κάτι πού εἶδε ἢ ἄκουσε, εἶναι αὐτός πού κοινωνεῖ μιάν ἐμπειρία του, ἕνα βίωμά του καί δίνει μαρτυρία περὶ αὐτοῦ.

Στήν περίπτωση τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ὀρολογίας μέ μιὰ πρώτη ματιὰ μπορεῖ κανεῖς νά διατυπώσῃ ἐνστάσεις, ἀφοῦ μάρτυρες ὀνομάζονται οἱ Ἅγιοι ἐκεῖνοι πού θανατώθηκαν γιά τήν πίστη τους στό Τριαδικό Θεό. Ὅταν ὅμως θελήσῃ κανεῖς νά ἐξετάσῃ ἐνδελεχέστερα τὸ θέμα, ἔρχεται ἀντιμέτωπος μέ τήν ἀλήθεια πού κουβαλοῦν οἱ μάρτυρες ὡς βίωμα καί μεταμορφωτική ἐμπειρία. Τότε κατανοεῖ κανεῖς ὅτι τὸ μαρτύριο, ὡς θανάτωση γιά τήν πίστη στόν Θεό, δέν εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἀγιότητας τοῦ Μάρτυρα ἀλλὰ τὸ τέλος.

Στήν ἀρχὴ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς τοῦ μάρτυρα βρίσκεται ἡ καλὴ ἀλλοίωση τῆς μετανοίας. Ὁ μάρτυρας ἔρχεται εἰς ἑαυτόν, βιώνει τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ, τὸν ἀγαπᾷ καί ἀπολαμβάνει τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Γίνεται μάρτυρας τῆς ἀληθείας καθιστάμενος Θεόπτης, βλέπει καί ἀκούει τὸν πρῶτο Μάρτυρα Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος ἦρθε στόν κόσμο γιά νά ἀφήσῃ τὴν μαρτυρία τῆς ἀληθείας καί τῆς ζωῆς πού πηγάζει ἀπὸ Αὐτόν, καί νά μεταμορφώσῃ τίς ζωὲς τῶν ἀνθρώπων, πού θὰ πιστέψουν σὲ Αὐτόν καί θὰ ἀξιωθοῦν νά βιώσουν τὴν Χάρη Του στὴ ζωὴ τους. Τὸ ἀντίτιμο τῆς μαρτυρίας αὐτῆς τοῦ Χριστοῦ γιά τὴν ἀλήθεια ἦταν ἡ θανάτωση του στόν σταυρὸ ἀπὸ ἐκείνους πού «ἠγάπησαν μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς¹». Τὴν ἴδια ἀντιμετώπιση ἔχουν καί οἱ μάρτυρες τῆς Μαρτυρίας τοῦ Χριστοῦ στόν κόσμο, τὴν περιφρόνηση καί τοὺς ποικίλους θανάτους. Αὐτὰ γεύεται ὁποῖος ἀγάπησε καί ἔκανε κομμάτι του τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ καί «ἐνεκά (Του) θανατώνεται ὅλην τὴν ἡμέραν» κατὰ τὴν ψαλμικὴ ῥήση.

Μάρτυρας λοιπὸν τῆς Μαρτυρίας τοῦ Χριστοῦ εἶναι καί ἡ δική μας Ἁγία Μεγαλομάρτυς Βαρβάρα. Τὸ δικό της Μαρτύριο κρύβει μέσα του τὴν μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ. Σὲ κάθε ὥστόσο μαρτύριο ἢ μαρτυρία τῶν Ἁγίων προσλαμβάνει μιάν ἰδιαίτερη μορφή. Ἡ κάθε μαρτυρία ἔχει τὰ δικά της χαρακτηριστικά, παρότι καταδεικνύει τὴν μία καί μοναδικὴ ἀλήθεια. Εἶναι οἱ

¹ Ἰω. 3,18

μαρτυρίες τῶν μαρτύρων σαν τὰ κηρύγματα καὶ τὶς θεολογικὲς διατυπώσεις τῶν θεοφόρων Πατέρων ποὺ καὶ ἐκεῖνοι δίνουν τὴν μαρτυρία τῆς πίστεως. Ὅπως ὅλοι οἱ Ἅγιοι περιγράφουν τὴν Ἀλήθεια γιὰ τὸν Θεὸ μὲ τὸν δικό τους μοναδικὸ τρόπο, ἔτσι καὶ τὸ κάθε μαρτύριο ἔχει μιὰν ξεχωριστὴ μορφή, μιὰ σειρά γεγονότων καὶ ἄλλων παραγόντων ποὺ ὅλοι μαζί διαμορφώνουν τὸν χαρακτήρα τῆς μαρτυρίας ἐνὸς Μάρτυρα.

Τὸ μαρτύριο τῆς Ἁγίας Βαρβάρας εἶναι γνωστὸ σὲ ὅλους ἐν πολλοῖς. Ἔχει δὲ μιὰν φοβερὴ ἰδιομορφία ποὺ ἔγκειται στὸ γεγονὸς ὅτι δῆμιος τῆς Ἁγίας καὶ σκληρότατος διώκτης τῆς ἦταν ὁ ἴδιος ὁ πατέρας της. Ἐνας γονιὸς ἄκαρδος, ἡ καρδιὰ τοῦ ὁποῦ ἦταν δοσμένη στὴν ἁμαρτία καὶ τὴν ματαιοδοξία. Ἐνας γονεὺς ποὺ ἔκανε ὄνειρα γιὰ τὸ παιδί του χωρὶς τὸ παιδί του. Ποὺ ἀγαποῦσε τὴν κόρη του γιὰ τὴν ὁμορφιά καὶ τὴν λαμπρότητα τῶν ἡθῶν της καὶ γιὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸν καθιστοῦσε περήφανο πατέρα. Ὅταν, ὡστόσο, διαπίστωσε ὅτι ἡ κόρη του δὲν εἶχε τὶς ἴδιες ιδέες μὲ αὐτόν, φανέρωσε παντοιοτρόπως τὴν ποιότητα τῆς κοσμικῆς ἀγάπης, μιᾶς ψευδοῦς ἀγάπης ποὺ ἐκπίπτει εὐκολὰ καὶ μετατρέπεται σὲ μίσος φονικό.

Ἐδῶ ἐρχόμαστε ἀντιμέτωποι μὲ τὴν μαρτυρία ποὺ δίνει ἡ βιωτὴ τοῦ πατέρα τῆς Ἁγίας, ποὺ, ὅσο παράδοξο καὶ ἂν σᾶς φαίνεται, εἶναι μιὰ πολὺ ἐπίκαιρη μαρτυρία καὶ τολμῶ νὰ πῶ διαχρονικὴ. Εἶναι ἡ μαρτυρία τῆς ἐγωιστικῆς ἀγάπης ἐνὸς ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἄλλον. Μιᾶς ἀγάπης ποὺ στὴν πραγματικότητα ὄχι μόνον δὲν εἶναι ἀγάπη, ἀλλὰ εἶναι μιὰ διεστραμμένη κατάσταση σχέσης μὲ τὸν πλησίον, στὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος ἀναζητᾷ μανιωδῶς αὐτοπραγμάτωση μέσα ἀπὸ τὴν κτητικὴ σχέση πρὸς τὸν ἄλλον. Ἔτσι ὁ συνάνθρωπος εἴτε αὐτὸς εἶναι τέκνο, εἴτε σύζυγος, εἴτε οἰκεῖος καὶ φίλος ὀφείλει νὰ ὑπάρχει μόνον μὲ τὸν τρόπο ποὺ ὑπαγορεύει ἡ λογικὴ τοῦ δῆθεν ἀγαπῶντος. Αὐτὸ δὲν συμβαίνει σήμερα μὲ τὶς δολοφονίες μεταξύ συζύγων; μὲ τὶς αὐτοκτονίες καταπιεσμένων παιδιῶν, ἡ ζωὴ καὶ τὸ μέλλον τῶν ὁποίων εἶναι προδιαγεγραμμένο ἀπὸ τοὺς γονεῖς τους; Πόσοι γονεῖς δὲν γίνονται μέχρι σήμερα πολέμιοι τῶν ἰδίων τῶν παιδιῶν τους, ὅταν αὐτὰ ἐπιλέγουν νὰ ζήσουν ἐν Χριστῷ. Μέσα στὴν ἱερατικὴ μας διακονία ὅλοι

ἀνεξαιρέτως γνωρίζουμε τουλάχιστον μία περίπτωση κληρικού που δέχθηκε πόλεμο ἀπὸ τοὺς γονεῖς του. Πολλές φορές οἱ γονεῖς παύουν παντελῶς τὴν ἐπικοινωνία τους μὲ τὰ παιδιά τους, δὲν δέχονται νὰ ἀκούσουν τίποτε γιὰ αὐτά, ἐπειδὴ ἐπέλεξαν νὰ γίνουν κληρικοὶ ἢ καὶ μοναχοί. Πόσοι γονεῖς ἐμποδίζουν τὰ παιδιά τους ἀπὸ τὴν εὐσέβεια καὶ ψυχραίνουν τὴν θέρμη που γεννᾶται στὶς ἀθῶες καρδιές τῶν νέων παιδιῶν ἀπὸ τὴν Χάρη του Θεοῦ; Ἐνας τέτοιος βάνουσος πατέρας δίνει τὴν μαρτυρία τοῦ ἡθους τῶν ἀνθρώπων που ζοῦν μακριὰ ἀπὸ τὴν μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ.

Ἄς ἔρθουμε ὁμως στὴν Ἁγία. Νέα, ὁμορφη, μορφωμένη, πλούσια, μὲ εὐγενική καταγωγή καὶ ὁμως τίποτε ἀπὸ αὐτὰ δὲν τὴν συγκινεῖ, δὲν τὴν ὀδηγεῖ στὴν ἔπαρση καὶ τὴν ἐγωιστικὴ ἀναζήτηση αὐτοπραγμάτωσης. Θησαυρίζει τὴν καρδιά της στὸν οὐρανὸ τῆς ἀγάπης τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐκεῖ βρίσκει τὸν αἰώνιο θησαυρὸ καὶ δὲν ἀφήνει κανέναν νὰ τῆς τὸν κλέψει. Ἔτσι δίνει μὲ τὴν ζωὴ της τὴν πρώτη μαρτυρία τῆς μαρτυρίας τοῦ Χριστοῦ που διδάσκει: «Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῶ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν· ὅπου γάρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν»².

Τί διδάσκει αὐτὴ ἡ νεαρὴ κοπέλα σὲ ὅλους μας σήμερα; Τὴν μετάθεση τῆς καρδιάς μας καὶ τοῦ νοῦ μας. Μὴν ψάχνετε τὴν Χαρὰ, τὴν Ἀγάπη, τὴν Εἰρήνη καὶ ἐνγένει τὸ καλὸ μέσα στὸν ψεύτικο καὶ κακὸ αὐτὸ κόσμο. Μιὰ ματιὰ στὴν κίβδηλη ἀγάπη του καὶ τίς ψεύτικες ἀρετές του εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ πιστεῖτε. Στρέψτε τὴν καρδιά καὶ τὴν ψυχὴ σας ὀλόκληρη στὸν Χριστό, γιὰ τὸ πλήρωμα, δηλαδὴ στὸ γέμισμα τῆς σχέσης σας μαζί Του θὰ βρεῖτε τὴν πληρότητα τοῦ εἶναι σας. Καὶ τὸ μήνυμά της δὲν εἶναι λόγια, εἶναι ἡ ζωὴ της. Δὲν ἔκανε μεγάλα κηρύγματα μὲ σχήματα λόγου καὶ ποικιλομορφίες ῥητορικές. Θυσιάστηκε

² Μτθ. 6,19-21

για να δείξει την δύναμη του Χριστού στον κόσμο, να γίνει ή ίδια ένα εφαρμοσμένο Ευαγγέλιο στα χέρια όλων μας. Μια ζωντανή πρόσκληση στην εν Χριστώ ζωή.

Και ο Χριστός όμως δεν την άφησε άμαρτηρη. Όταν είχε ύποστει τόσες κακώσεις, πληγές και έξουθένωση, της φανερώθηκε, την ενίσχυσε μέσω της θεοπτείας, της έδωσε την πιστοποίηση για ακόμη μια φορά της αλήθειας και παρενέβη μέσα στην κτιστότητά της θεραπεύοντάς την, για να δώσει άλλη μια μαρτυρία: ότι ή παντοδυναμία του θα μπορούσε να καταστήσει την μάρτυρα άθανατη, αλλά δεν το πράττει. Την αφήνει να γευτεί τον μαρτυρικό θάνατο. Γιατί; Αφού μπορεί να την σώσει. Να ή μαρτυρία! Δεν την άθανατίζει εδώ, διότι ή ζωή αυτή δεν είναι ή όντως ζωή, δεν είναι ή βασιλεία των ουρανών! Γίνεται με τον τρόπο αυτό ή Αγία κοινωνός του Μαρτυρίου του Χριστού, αλλά και μαρτυρία της Αναστάσεώς Του. Όταν στέκει τελείως θεραπευμένη ενώπιον των δημίων που της είχαν ξεσχίσει το σώμα πρωτύτερα, κηρύττει και με τα λόγια της όμολογίας της περι του άληθινου Θεού, και με το κάλος του σώματός της την μεγάλη αλήθεια της Παντοδυναμίας του Θεού.

Πολλά θα μπορούσαμε να πούμε, ώστόσο ο περιορισμός του χρόνου μάς αναγκάζει να άρκεστούμε σε αυτά. Μόνον έπιτρέψτε μου μιάν ακόμη παρατήρηση. Η μαρτυρία της Αγίας στον σύγχρονο κόσμο είναι μπροστά μας σήμερα. Το γεγονός ότι 1.700 και πλέον χρόνια μετά τον θάνατό της τα θαυματουργά της λείψανα προσκυνούνται από πλήθη ανθρώπων και έπιτελούν θαύματα και παντοδαπές ίασεις είναι ή μαρτυρία της Αγίας, ότι το πείραμα της θεώσεως, στο όποιο μάς προτρέπει ή Αγία μας Έκκλησία είναι έπιτυχές και ή ζωή εν τη Έκκλησία οδηγεί στην όντως ζωή, στην όποία εύχομαι όλοι να φτάσουμε με τις πρεσβείες της. Αμήν.